

Lärare saknar verktyg för skicklig läs- och skrivundervisning

Många lärare bedriver läs- och skrivundervisning utan redskap för att reflektera över hur deras undervisning påverkar elevernas läs- och skrivutveckling.

En avhandling vid Göteborgs universitet visar att många lärare har bristfälliga kunskaper om hur talspråk konverteras till skriftspråk och att de saknar grundläggande kunskaper om läs- och skrivinlärning i övrigt.

Tarja Alatalos studie grundas på lärares egna utsagor och enkätsvar om villkoren för undervisningen samt förhållningssätt, attityder och kunskaper om läs- och skrivinlärning.

- En stor del av lärarna i undersökningsgruppen har kunskapsluckor vad gäller svenska språkets strukturer och vanliga svenska stavningsregler. De tycks också ovana vid att ingående beskriva elevers läsutveckling och har svårt att redogöra systematiskt för aspekter av den dagliga läs- och skrivundervisningen, säger Tarja Alatalo.

- Det handlar till exempel om att kunna räkna språkljud, fonem, i ord i talspråket. Språkljuden är språkets minsta meningsskiljande enheter och själva grunden för barns läsinlärning. Lärare som inte känner till detta har sämre möjligheter att identifiera elevers svårigheter med skriftspråksinlärning, säger Tarja Alatalo.

En konsekvens av detta är att när eleverna väl knäckt läskoden, liksom när de har svårigheter i sin läsutveckling, lägger många lärare ensidigt fokus på att få eleverna att läsa mer. Följden kan bli att de elever som skulle behöva träna mer på läsningens tekniska grunder eller på läsförståelsestrategier blir utan stöd eftersom läraren saknar ytterligare redskap.

- Risken är att brist på varierad och individuell träning av läsflyt och läsförståelse leder till att elevernas läsförmåga inte utvecklas optimalt. Lärares kompetens är av stor betydelse, särskilt med tanke på att 25-35 procent av svenska tredje- och fjärdeklassare har svårigheter att tillgodogöra sig texter och att 3-7 procent av skolans elever har specifika läs- och skrivsvårigheter.

De olika former av grundutbildning för lärare som varit aktuella under senare decennier har givit olika bra kunskapsbas vad gäller läs- och skrivinlärning.

I den lärarutbildning som infördes 2011 anges att kunskaperna om läs- och skrivutveckling ska utgöra en väsentlig del av kompetensen för lärare med grundlärarexamen mot arbete i årskurs 1-3.

Tarja Alatalos avhandling har tillkommit inom ramen för forskarskolan i utbildningsvetenskap vid Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning, CUL, Göteborgs universitet. Hon har själv undervisat i grundskolans tidigaste årskurser i tio år och är verksam som lärarutbildare vid Högskolan Dalarna.

Läs avhandlingen >> <http://gupea.ub.gu.se/handle/2077/25658>

Tarja Alatalo lägger fram avhandlingen *Skicklig läs- och skrivundervisning i åk 1-3. Om lärares möjligheter och hinder* vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik torsdag 13 oktober, kl 13.15.

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Pedagogen hus A, Västra Hamngatan 25, Göteborg

För mer information, kontakta Tarja Alatalo: 023-778487, 0709-668058, tao@du.se